Şərəfli ömür yolu

Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin İstehlak mallarının ekspertizası kafedrasının müdiri professor Vilayət Abbas oğlu Əliyev 51 ildir ki, müəllimlik kimi şərəfli vəzifəni yerinə yetirir.

O, 1940-cı ildə Naxçıvan MR-in Şərur rayonunda anadan olmuşdur. Orta məktəbi Şərur rayonunda bitirmiş və həmin ildə Vilayət müəllimin ərzaq malları əmtəəşünaslığı ixtisası üzrə Azərbaycan Dövlət Universitetinin iqtisad fakültəsinə daxil olmuşdur. Təhsilini bitirdikdən sonra təyinatla 26 Bakı komissarı rayonundakı yeyinti ticarət idarəsinin 20 saylı mağazasının direktor müavini təyin olunmuş, bir ildən sonra ticarət idarəsinin əmtəəşünası vəzifəsində çalışmışdır. Sonra Xətai rayonunda qarışıq mallar ticarət idarəsində baş əmtəəşünas işləmişdir. 1969-cu ildə Bakı Sovet Ticarət Texnikumunun dəvəti ilə həmin təhsil müəssisəsində ərzaq malları əmtəəşünaslığı müəllimi təyin edilir. 1976-cı ildə Plexanov adına Moskva Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda aspiranturaya qəbul olunur. Dissertasiyanın yerinə yetirilməsi üçün iki rəhbər təyin edilir. Bir rəhbər Azərbaycandan Elmlər Akademiyasının Fiziologiya institutunun İxtialogiya laboratoriyasının müdiri, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü V.Əbdürrəhmanov, ikinci rəhbər Plexanov adına Moskva Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun Ərzaq malları əmtəəşünaslığı kafedrasının professoru D.D.Bakzeviç təyin edilirlər.

1976-78-ci illərdə Vilayət müəllim Azərbaycan Kommunist Partiyası MK-nın nəzdində olan Marksizm-Leninizm Universitetini bitirir. 1979-cu ildə Moskva Kooperasiya İnstitutunda "Xəzər kilkəsinin əmtəəşünaslıq xassələrinin tədqiqatı" mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək texniki elmlər namizədi alimlik dərəcəsi alır. Müdafiyə şurasının üzvü SSRİ Dövlət Ehtiyatı İnstitutunun üzvü akademik L.H.Lavaçov Vilayət müəllimə Azərbaycanda bu sahə üzrə öz məktəbinin açmasını tövsiyə etmişdir.

Vilayət müəllim 1980-ci ildə Moskva Kooperasiya İnstitutunun Bakı filialına assistent vəzifəsinə dəvət edilir. Bu institutda assistent, baş müəllim, dosent və professor vəzifəsinə qədər yüksəlmişdir.

1987-ci ildən ixtisasartırma fakültəsinin və 2004-cü ildən 2012-ci ilə kimi Əmtəəşünaslıq və ekspertiza fakültəsinin dekanı işləmiş, hazırda professor, Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin İstehlak mallarının ekspertizası kafedrasının müdiridir.

O, Universitetdə işlədiyi illərdə həm elm, həm pedaqoji sahədə, həm də ictimai işlərdə aktiv fəaliyyətdə olmuşdur. Hazırda da müntəzəm olaraq televiziyada, mətbuatda çıxışlar edir.

Vilayət müəllim zəngin və yüksək yaradıcılıq yolu keçmişdir. 51 illik elmi fəaliyyətində 221 elmi məqalənin, 4 broşüranın, 4 dərslik (dərsliyin biri Türkiyədə çap edilmişdir), 35 proqram və metodik göstərişin, 1 monoqrafiyanın, 1 dərs vəsaitinin müəllifidir.

Professorun elmi əsərləri Rusiyanın Moskva, Novosibirsk, Vladivostok, Krasnodar şəhərlərində, həmçinin Türkiyə, ABŞ, İran və s. ölkələrdə çap edilmişdir.

Vilayət müəllim istehsalatdan tədrisə gəldiyi ilk gündən bütün bilik və bacarığını, daxili enerjisini və elmi potensialını universitetin tərəqqisinə, təhsil sisteminin təkmilləşməsinə yönəltmişdir. Sovetlər birliyi dövründə çox sayda tədris planlarının tərtib edilməsində iştirak etmiş, bir çox şəhərlərdə - Lvovda, Kiyevdə, Poltavada və Novosibirskdə müvafiq tədbirlərə, öz ixtisasına aid mütəxəssis kimi dəvət edilmişdir. Dəfələrlə Sentrosoyuzda metodiki şuranın işində iştirak etmişdir.

Professorun yaradıcılığı geniş və çoxsahəlidir. O, universitetə gələndə ilk növbədə əmtəəşünas və ekspertlər üçün laboratoriya təşkil etdi, su və kanalizasiya işini sahmana saldı, laboratoriyaya xüsusi avadanlıqlar, reaktivlər və cihazlar alınmasını təşkil etdi. Bu müasir laboratoriyadan bu gün də tələbələr, magistrlər və dissertantlar istifadə edirlər.

Vilayət müəllim respublikada balığın texnologiyası üzrə yeganə mütəxəssisdir. Məhz buna görə də onu bir çox ölkələr öz universitetlərinə mühazirə oxumaq üçün dəvət edirlər. O Türkiyənin Malatiya, Ünönü Universitetində, Qaziantep Universitetində, Elazik və Konya universitetlərində mühazirələr oxumuşdur.

Professorun "Ərzaq malları əmtəəşünaslığı", "Ərzaq malları əmtəəşünaslığı, ekspertiza və sertifikatlaşdırmanın nəzəri əsasları", "İstehlak mallarının keyfiyyət ekspertizası" dərsliyi, "Qida kimyası" dərslikləri (Türkiyədə çap edilmişdir), "Siyənək balıq fəsilələrinin qidalılıq dəyəri" monoqrafiyası, "Balıq sənayesinin ərzaq proqramının həyata keçirilməsində rolu", "Xəzərin balıq faunası və onun sənaye əhəmiyyəti", "Xəzər kilkəsinin bioloji əhəmiyyəti" mövzuları üzrə broşüraları çap edilmişdir. Bu gün də bu dərsliklər və dərs vəsaitləri tələbələr, dissertantlar və aspirantlar tərəfindən geniş istifadə edilir.

Vilayət müəllim apardığı elmi-tədqiqat işlərinin təklif və tövsiyələri Azərittifaqda, Azərbalıq sənaye idarəsinə, Bakı balıq hisləmə zavoduna verilmiş və xeyli miqdarda qənaət əldə edilmişdir.

Professor ölkədə istehsal edilən ərzaq mallarının keyfiyyətinin dünya standartına uyğun olması, ərzaq təhlükəsizliyi və yeyinti məhsullarının ekoloji təmizliyi kimi problemlər üzərində işləyir. Bu sahədə apardığı elmi-tədqiqat işləri müsbət nəticələr verir. Vilayət müəllimin Universitetdən kənar ictimai işlərdə fəaliyyəti də böyükdür. O, milli məclisdə "Keyfiyyət haqqında", "Tütün və tütün məmulatlarının keyfiyyəti" haqqında və "Şərabçılıq" haqqında qanunların işlənib hazırlanmasında işçi qrupun üzvü olmuşdur.Vilayət müəllim alim kimi universitetdə metodik işlərdə, tədris planları və ixtisas fənləri üzrə proqramların təkmilləşdirilməsində sanballı tövsiyələr verir. Bu gün də Vilayət müəllim fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Professorun fəaliyyəti dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Keçmiş SSRİ dövründə (1980-ci ildə) Ümumittifaq "Bilik Cəmiyyəti"nin Azərbaycan Mərkəzi Gənclər İttifaqının "Zəhmətkeşlər arasında təbliğat işində xüsusi fəaliyyətinə görə"- diplomla təltif edilmişdir. Azərbaycan Həmkarlar Təşkilatının diplomu ilə təltif edilmişdir. Azərbaycan Mərkəzi Kooperativ ticarəti, Azərittifaqın çox sayda Fəxri fərmanları ilə təltif edilmişdir. Professor Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin də Fəxri fərmanı ilə təltif olunmuşdur.

Vilayət müəllim 1993-cü ildən YAP-ın üzvüdür, 1997-ci ildən N.Nərimanov YAP-ın şura üzvüdür və YAP-ın N.Nərimanov ərazi YAP təşkilatının sədridir. Universitetdə Heydər Əliyev məktəbinin rəhbəridir. Eyni zamanda professor 2002-2005-ci illərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının "Partiyanın siyasi fəaliyyətində aktiv iştirak etdiyinə görə və YAP-ın 10 illik yubileyinə görə" diplomla təltif edilmişdir.

O, Azərbaycan Respublikası 20 Yanvar cəmiyyətinin üzvüdür, (vəsiqə N051). Qocaman müəllim 2003-cü ildə "Əmək Veteranı" medalı, 2010-cu ildə Azərittifaqın "Fəxri Kooperatoru" döş nişanı, 2014-cü ildə "Tərəqqi" medalı və "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi" yubiley medalları ilə təltif edilmişdir.

Professor gələcəyə inamla baxır, Azərbaycan elminin intensiv inkişafı üçün dəyərli işlər görən professorun həyat yolu Azərbaycan gəncləri üçün də örnəkdir.

Vilayət müəllim ailəlidir, bir övladı, 3 nəvəsi və bir nəticəsi vardır.

Fikrət QULİYEV,
Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin Tədris işləri üzrə prorektoru, dosent.